

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Delspinigiai

Delspinigiai

Slovakija

1 Ar valstybėje narėje numatyti „teisės aktuose nustatyti delspinigiai“? Jei taip, kaip „teisės aktuose nustatyti delspinigiai“ apibrėžti šioje valstybėje narėje?

Delspinigiai – tai **sankcija už nesumokėtą** skolą. Delspinigiai mokami **kartu su skola**, o jų dydis nustatomas kaip procentinė nesumokėtos sumos dalis. Įstatyme nustatyta, kad dėl nesumokėtos skolos pasikeičia kreditoriaus teisių ir skolininko pareigų turinys, nes skolos nesumokėjus, be esamos pareigos sumokėti skolą, sukuriamos naujos teisės ir pareigos, nesvarbu, ar ji nesumokėta dėl skolininko kaltės ar ne.

Slovakijos teisėje Civilinio kodekso įstatymo Nr. 40/1964 (slovak. *Občianský zákonník*) 517 straipsnio 2 dalyje nustatyti delspinigiai skiriasi nuo Prekybos kodekso (slovak. *Obchodný zákonník*) 369 straipsnyje nustatytų delspinigių. Civilinėje teisėje delspinigių norma negali būti sutartinių santykių dalykas, t. y. sutarties šalys negali susitarti dėl didesnės delspinigių normos nei nustatyta įstatyme, kitaip yra **komercinėje teisėje, kurioje pirmenybė teikiama įmonių susitarimui dėl delspinigių normos**; jeigu dėl delspinigių normos nesutaroma, kreditorius turi teisę į įstatyme nustatytos normos dydžio delspinigius.

Todėl įstatyme nustatyti delspinigiai yra tiesioginės palūkanos už nesumokėtą skolą, kurių dydis apibrėžiamas įstatyme, priklausomai nuo to, ar nagrinėjami bylai taikoma civilinė ar komercinė teisė. Pagal civilinę teisę delspinigiai negali būti didesni nei įstatyme nustatyta norma (t. y. gali būti susitariama dėl mažesnės normos), o jeigu nėra jokio susitarimo, delspinigiai, jei to reikalauja kreditorius, automatiškai nustatomi atsižvelgiant į įstatyme nustatytą jų normą. Pagal komercinę teisę delspinigiai gali būti didesni arba mažesni, palyginti su įstatyme nustatyta delspinigių norma, o įstatyme nustatyti delspinigiai taikomi tik jeigu nėra jokio susitarimo.

2 Jei taip, koks yra jų dydis arba norma ir koks jų teisinis pagrindas? Jei numatytos skirtingos delspinigių normos, kokiomis aplinkybėmis ir sąlygomis jos taikomos?

Civilinio kodekso 517 straipsnio 2 dalyje įstatymu nustatyta delspinigių norma yra apibrėžta Reglamentu Nr. 87/1995 (*nariadenie č. 87/1995 Z.z.*), kur ji yra penkiais procentiniais punktais didesnė nei Europos Centrinio Banko nustatyta bazinė norma, galiojanti pirmąją skolos nesumokėjimo dieną. Todėl prie ECB bazinės normos pridedami penki procentiniai punktai (t. y. pagrindinių refinansavimo operacijų norma). Atskirais laikotarpiais taikomos ECB normos pateikiamos [Slovakijos nacionalinio banko](#) interneto svetainėje. Delspinigių norma, galiojanti pirmąją skolos nesumokėjimo dieną, **taikoma skolos nesumokėjimo laikotarpiu**, o bet kokie vėlesni ECB bazinės normos pakeitimai neturi jokio poveikio delspinigių normai.

Pagal komercinę teisę įstatyme nustatyti delspinigiai reglamentuojami Prekybos kodekso 369 straipsnyje, kuriame nustatyta, kad skolos nesumokėjimo atveju kreditorius, įvykdęs įstatyme ir sutartyje nustatytas prievolės, turi teisę be jokio specialaus pranešimo reikalauti, kad būtų taikoma delspinigių norma, dėl kurios susitaroma sutartyje. Kaip nurodyta pirmiau, komerciniuose santykiuose delspinigių normą galima pakeisti sutartimi. Tačiau net jeigu dėl delspinigių normos susitaroma sutartimi, delspinigių norma turi atitikti sąžiningos prekybos principus. Jei taip nėra, teisė pagal tokį susitarimą negali būti apsaugota, o tai reiškia, kad **net jeigu delspinigių norma buvo nustatyta sutartimi, teismas negali priteisti delspinigių, kuriems taikoma šiuos principus pažeisianti norma. Kita išimtis yra susijusi su skolomis**, atsiradusiomis nesilaikant vartojimo sutarties, pagal kurią skolininku tampa vartotojas; šiuo atveju sutarta delspinigių norma negali būti didesnė nei pagal civilinę teisę apibrėžtas dydis.

Be to, pagal tą patį straipsnį, jei dėl delspinigių normos nesutaroma, skolininkas privalo sumokėti Reglamentu Nr. 21/2013 Slovakijos vyriausybės nustatytos normos delspinigius (slovak. *nariadenie č. 21/2013 Z.z.*). Teisės aktais leidžiama nustatyti fiksuotą ir kintamą delspinigių normas. Fiksuota norma atitinka ECB bazinę normą, kuri galioja pirmąją skolos nesumokėjimo dieną, prie kurios pridedami devyni procentiniai punktai; ši norma galioja skolos nesumokėjimo laikotarpiu. Bet kokie ECB bazinės normos pakeitimai neturės jokio poveikio delspinigių normai (būtent todėl ši delspinigių norma vadinama fiksuota). Tačiau užot reikalavęs taikyti fiksuotą dienpinigių normą, kreditorius gali reikalauti, kad skolininkui būtų taikoma kintama norma, taigi jis gali reikalauti, kad skolininkas sumokėtų pagal ECB nustatytą bazinę normą, taikomą atitinkamo kalendorinių metų pusmečio pirmąją dieną, prie kurios būtų pridedami aštuoni procentiniai punktai. Jei kreditorius pasirenka kintamos normos delspinigius, šis delspinigių apskaičiavimo metodas (ne norma, kuri nustatoma nesumokėjus skolos, bet normos apskaičiavimo metodas) taikomas visą skolos nesumokėjimo laikotarpį. Todėl kintamos normos delspinigiai reiškia, kad delspinigių norma gali keistis priklausomai nuo ECB bazinės normos, galiojančios pirmąją atitinkamo kalendorinio pusmečio dieną, t. y. sausio 1 d. ir liepos 1 d., pasikeitimų. Atskirais laikotarpiais taikomos ECB normos pateikiamos [Slovakijos nacionalinio banko](#) interneto svetainėje.

3 Ar prirėkus yra papildomos informacijos apie tai, kaip apskaičiuoti teisės aktuose nustatytus delspinigius?

Delspinigių apskaičiavimo metodas aiškiai ir išsamiai aprašomas teisės aktuose. Dabartinę delspinigių normą Slovakijos Respublikos teisingumo ministerija (slovak. *Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) skelbia [savu interneto svetainėje](#). Su šia neoficialiai skelbiama informacija taip pat galima susipažinti svetainėje <http://www.najpravo.sk/>, kuria dažnai naudojasi Slovakijos kreditoriai ir skolininkai bei jų advokatai. Šioje svetainėje naudojantis specialiai sukurtu skaičiuokle taip pat galima lengvai apskaičiuoti delspinigių normą.

4 Ar galima internete nemokamai susipažinti su minėtu teisiniu pagrindu?

Be minėtų nuorodų, susijusių teisės aktų (Civilinio ir Prekybos kodeksų) ir reglamentų (reglamentų Nr. 87/1995 ir Nr. 21/2013) galiojančias redakcijas galima rasti adresu <https://www.slov-lex.sk/domov>.

Paskutinis naujinimas: 20/08/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.